

Fakultete v stalni pripravljenosti

Ozadja *Na Ekonomski fakulteti izplačali 150.000 evrov dodatka*

LJUBLJANA – Kar 60 zaposlenih na ekonomski fakulteti je prejelo dodatek za stalno pripravljenost. Sta bila med njimi tudi sedanja ministra Dušan Mramor in Maja Makovec Brenčič? Prvi s podatkom, koliko je dobil, »ne razpolaga«.

TINA KRISTAN

Inšpektorat za javni sektor je bil na začetku leta seznanjen, da si je enajst fakultet ljubljanske univerze izplačevalo (nekateri si ga še) dodatek za stalno pripravljenost. Pri dveh pri tem ni ugotovil nepravilnosti, pri drugih, kot kaže, je. Te so namreč podale ugovor na zapisnik. Končna odločitev bo znana kmalu. Kljub temu iz odgovorov fakultet in podatkov, ki smo jih pridobili, vemo, da ena fakulteta

dodatek že vrača. Očitno ga bodo morale tudi druge. Izplačevala pa si ga je vsaj od konca leta 2009, torej v času, ko so se sredstva za visoko šolstvo zmanjševala in ko smo ob vsaki priložnosti poslušali, da se država zaradi varčevanja ne zaveda pomena izobraževanja.

Med njimi si je največ dodatka leta 2013 dodelila ekonomska fakulteta. Zakaj je moralo biti mesečno 16 ali 17 visokošolskih učiteljev v stalni pripravljenosti? Je res, da je fakulteta sprejela pravilnik za izplačevanje dodatka ravno v času dekanovaja Mramorja? V skladu s katerim zakonom, nam Mramor ni odgovoril. Na kateri fakulteti je tajnica na mesec dobila dobrih 750 evrov bruto in dekan slabih 950 ter kje sta bili med prejemniki tudi čistilki, preberite na deveti strani.

Fakultete v stalni pripravljenosti – za dodatke

Inšpekcija pregleduje *Devet fakultet si je izplačalo slabih 600 tisoč evrov dodatka za stalno pripravljenost.*

Od tega 150 tisoč samo ekonomska fakulteta. Zakaj in komu? Sta bila med njimi tudi profesorja in sedanja ministra Dušan Mramor in Maja Makovec Brenčič?

besedilo **TINA KRISTAN**

Inšpektorat za javni sektor končuje postopek, v katerem pregleduje enajst članic ljubljanske univerze. Bolj natančno, ugotavlja, ali so si med letoma 2012 in 2014 pravilno izplačevale dodatek za stalno pripravljenost. Pobudo za nadzor je v začetku leta dalo kar ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, takrat s Stanko Sentrnikar Cankar na čelu. Ministrstvo je namreč »pregledalo letno poročilo Univerze v Ljubljani za leto 2013 ter pri tem zasledilo, da so pri posameznih članicah odgovorne osebe odredile in tudi izplačevale dodatek za stalno pripravljenost«. Hoteli so si razjasniti »pravno vzdržnost odreditve in izplačevanja tega dodatka«. Kajti, kot so še spomnili, po zakonu o sistemu plač v javnem sektorju sodi med njihove dolžnosti tudi nadzor nad pravilnostjo izplačevanja plač na področjih, za katera so pristojni. Torej tudi na univerzah.

Kdaj sploh dodatek za stalno pripravljenost pripada profesorjem in drugim zaposlenim na fakultetah, ni nikjer zelo natančno opredeljeno. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju določa le, da ta dodatek, tako kot še nekateri drugi, javnim uslužbencem pripada samo za delo v manj ugodnem času. Kolikšen je, je določeno s kolektivno pogodbo za javni sektor, in sicer se posamezniku izplačuje v višini petine urne postavke osnovne plače. Tisti z višjo plačo imajo torej višji dodatek. Stalna pripravljenost mora biti pisno odrejena. Pomeni pa »dosegljivost javnega uslužbenca zaradi potrebe prihoda na delo izven njegovega delovnega časa«, še piše v razlagi kolektivne pogodbe.

Prav na te določbe se pri nadzo-

ru sklicuje inšpektorat, je razvidno iz enega od njegovih zapisnikov. Dva od enajstih nadzorov sta namreč že končana. Pri medicinski in veterinarski fakulteti nepravilnosti niso odkrili, medtem ko so pri preostalih devetih, kot kaže, jih, kajti vse so podale ugovor na zapisnik. To so ekonomska fakulteta, fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, filozofska fakulteta, fakultete za družbene vede, za šport, za matematiko in fiziko, za elektrotehniko, za računalništvo in informatiko ter za socialno delo. Zadnji dve v letu 2013 sicer nista več izplačevali dodatka.

Postopek še poteka, saj minister za javno upravo še ni sprejel odločitve o ugovorih fakultet. Zato tudi še ne moremo dobiti zapisnikov inšpekcijskega nadzora. Nam je pa uspelo pridobiti podatke, katera fakulteta je svojim zaposlenim leta 2013 izplačevala dodatek za stalno pripravljenost – razpolagamo z informacijami, koliko evrov bruto je bilo pridobljeno za dodatek na posamezni fakulteti, koliko od zaposlenih ga je dobilo ter na katerih delovnih mestih so ti zaposleni. Zakaj so ga dobili, iz naših podatkov ni razvidno, prav tako ne, komu konkretno je bil izplačan, v kakšni vrednosti in za koliko ur stalne pripravljenosti. To smo hoteli izvedeti od fakultet. Nismo bili najbolj uspešni.

MF in VF: brez nepravilnosti

Medicinska fakulteta (MF), ki je v letu 2013 skupno izplačala največ za dodatek za stalno pripravljenost, in sicer 244 tisoč evrov, ki jih je razdelila med 81 zaposlenih, ne izvaja le izobraževalnega in znanstvenoraziskovalnega dela, temveč tudi zdravstveno dejavnost. Ta

je opredeljena z zakonom, ki kot eno od možnosti za zagotavljanje neprekinjenega zdravstvenega varstva navaja tudi stalno pripravljenost.

Trije inštituti medicinske fakultete opravljajo različne nujne preiskave, pogosto kot edina institucija v državi. Inštitut za sodno medicino na primer toksikološke preiskave za urgentno službo bolnišnice ali procesna dejanja policije, tudi preiskave potencialno zastrupljenih in življenjsko ogroženih oseb. Stalna pripravljenost na inštitutu za patologijo se določa za potrebe urgentne diagnostike, na primer po odvzetih vzorcih med operacijami ali pri tistih boleznih, ki zahtevajo takojšnje zdravljenje. Analize zunaj delovnega časa, ki jih izvajajo laboratoriji inštituta za mikrobiologijo in imunologijo, pa so nujne za pravilen potek zdravljenja infekcijskih bolezni. Posamezniki, ki so v stalni pripravljenosti, morajo biti dosegljivi »na telefonu, in kadar je treba, nemudoma priti v službo ter opraviti nujno preiskavo. Odzivni čas je 30 minut«. Pripomb na te odgovore inšpektor ni imel.

Prav tako ne na odgovore veterinarske fakultete (VF). Ta namreč v skladu z zakonom opravlja neprekinjeno diagnostiko, ugotavlja vzrok pogina živali, po koncesijski pogodbi z ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa tudi laboratorijske in diagnostične terenske preiskave ob sumu nekaterih kužnih bolezni. V letu 2013 je fakulteta 86 zaposlenim skupno izplačala slabih 83 tisoč evrov.

EF: spisala celo pravilnik

Skoraj dvakrat več, natančno 149.207 evrov dodatka za stalno pripravljenost pa je kar 60 zaposlenim v letu 2013 nakazala ekonomska fakulteta. Tajnik fakultete je mesečno poleg plače dobil dobrih 500 evrov dodatka, njegova pomočnika od aprila do konca leta skupno 688 evrov, dva ali trije predstojniki organizacijske enote skupno dobrih tisoč evrov, devet ali deset vodij službe tri tisoč evrov, 16 ali 17 visokošolskih učiteljev pa 4700 evrov. To so podatki o skupnem bruto mesečnem izplačilu posameznikom na določenem

delovnem mestu. Le s temi podatki razpolagamo, saj na ekonomski fakulteti na naša vprašanja – zanimalo nas je, kdo vse je dobil dodatek, za koliko ur in za kaj – niso konkretno odgovorili. Je morda med njimi zdajšnji minister za finance Dušan Mramor? Trenutna ministrica za izobraževanje Maja Makovec Brenčič, prav tako prej profesorica na ekonomski fakulteti? Tudi dekanja Metka Tekavčič?

So pa zapisali, da kakovostno izobraževanje terja vpetost fakultete v mednarodno strokovno mrežo, sodelovanje z gospodarstvom in drugimi deležniki, znotraj programa javne službe pa prilagajanje dela potrebam in željam slušateljev. »Togost osemurnega delovnika ne omogoča doseganja vseh zastavljenih ciljev. Zato je nujno, da so določeni delavci zaradi svojih znanj oziroma narave dela dosegljivi delodajalcu tudi izven delovnega časa – takrat, ko je treba opraviti konkretno delo. V praksi gre za delavce, ki morajo biti pripravljene priti na delo izven delovnega časa (med tednom od 16. do 7. ure zjutraj ter med vikendi in prazniki) zaradi specifičnih strokovnih ali tehničnih znanj oziroma organizacijskih potreb pri ekonomski fakulteti«. Ali to pomeni, da so v stalni pripravljenosti tudi profesorji, ki predavajo po 16. uri, čeprav je to vnaprej načrtovano, ne vemo, saj nam na to vprašanje s fakultete niso odgovorili. Sami po drugi strani določila, po katerem bi bil delovni čas profesorjev le od osme do šestnajste ure, nismo našli.

V stalni pripravljenosti so, dodajajo, na fakulteti delavci, ki morajo priti na delo zaradi »vnaprej nepredvidljive potrebe po tehnični pomoči oziroma organizacijskih vprašanjih«, prav tako je stalna pripravljenost na delo odrejena delavcem, ki se morajo odzvati na delo v kateremkoli času izven delovnega časa »zaradi nujnosti takojšnjega odziva na potrebe katerega od deležnikov, tudi tujih partnerjev, v smislu vnaprej nenačrtovanih in urgentnih svetovanj, mnenj in podobno«. Zanimivo bi bilo vedeti, kolikokrat se je morala fakulteta »nujno takoj odzvati na potrebe katerega od deležnikov« in ali je za to res potreben prihod na delo.

»Vedo«, od kod podatki

Namesto odgovorov na vsa navedena podvprašanja smo od ekonomske fakultete dobili tole: »Glede na to, da je ekonomska fakulteta del Univerze v Ljubljani, smo primerjali vprašanja, ki ste jih poslali po-

sameznim članicam, ter ugotovili, da temeljijo na dokumentih, ki so jih članice v uradnem postopku posredovale ministrstvu za javno upravo. Ker postopek še traja, predlagamo, da se za vsa dodatna vprašanja obrnete neposredno na ministrstvo in ustrezni inšpektorat, od koder ste na Delu dobili podatke«. Novinarji nikoli in z nikomer ne razpravljamo o tem, kje smo dobili podatke. Tudi tokrat nismo. Za javnost je ključno le, da razpolagamo s točnimi informacijami. In glede tega fakulteta, kot je razvidno iz njihovih odgovorov, ni imela pripomb.

Če je stalna pripravljenost v nacionalnih dokumentih skopo opredeljena, prav tako ni o njej besede v zakonu o visokem šolstvu, pa to, kot kaže, ne velja za ekonomsko fakulteto. Ta je namreč, kot so zapisali, celo pripravila pravilnik o stalni pripravljenosti delavcev fakultete. Želeli smo izvedeti, kaj vse piše v njem, vendar nam ga niso poslali. Tako nismo dobili potrditve, ali je bil pravilnik spisan ravno leta 2013, ko je fakulteti dekanoval zdajšnji finančni minister Dušan Mramor. Tega nam Mramor ni potrdil, a tudi ne zanikal, na ministrstvu so nam namreč predlagali le, naj se obrnemo na fakulteto, čeprav smo jim že uvodoma povedali, da nam ta na konkretna vprašanja ne odgovarja več. Povrhu Mramor »ne razpolaga« s podatkom, koliko dodatka je dobil lani in predlanskim. Če to ni podatek, ki bi ga imel v glavi, pa bi ga, če bi hotel, pridobil z enim klicem. Enako ministrica za izobraževanje Maja Makovec Brenčič, ki je od leta 2009 do 2013 kot prodekanja na ekonomski fakulteti skrbela za razvoj njene strategije. Trenutno, je zapisala, težko poda »konkreten odgovor oziroma kakršnekolik podatke, vsaj ne tako hitro. Kolikor sem sicer seznanjena, je postopek še v inšpekcijskem pregledu in še traja, zato predlagam, da počakamo na zaključek postopka, in potem, kot vedno do sedaj, podam svoje videnje«.

FGG: med prejemniki čistilki

V nasprotju z ekonomsko fakulteto in tudi fakulteto za družbene vede z Radom Bohincem na čelu, ki nam prav tako ni konkretno odgovorila, pa smo nekoliko več informacij dobili od fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Poslali so nam vsaj njihov odgovor na zapisnik inšpektorata. Fakulteta je v letu 2013 izplačala slabih 42 tisoč evrov dodatka za stalno pripravljenost, in sicer 18 posameznikom. »Vsi zaposleni na seznamu so bili

stalno dosegljivi na mobilni telefonski številki zaradi potrebe prihoda na delo izven delovnega časa oziroma posvetovanja in tekočega posredovanja informacij v zvezi s tokom dokumentacije ter vsebino posameznih delovnih dokumentov iz njihovega delokroga,« piše v odgovoru. O odzivnem času ni besede.

Dodatek so vse leto 2013 in 2014 prejeli štiri. Med njimi dekan Matjaž Mikoš in prodekan za izobraževalno in razvojno področje Dušan Petrovič. Skupno sta v drugi polovici leta 2013 dobila slabih tisoč evrov na mesec. Kot trdijo, v skladu s kolektivno pogodbo. Za kaj natančno sta ga omenjena dobivala, na fakulteti v odgovoru inšpektorju niso zapisali. Medtem ko so razlog navedli za druga dva zaposlena, ki sta prejela dodatek. Gre za upravnika in tehničnega delavca, prvi je dobil slabih dvesto evrov na mesec, drugi 150. Oba sta vpisana, pravijo, na seznam oseb, ki jih pokliče pooblaščen služba za varovanje v primeru intervencij, kot sta kraja žlebov, kar se je zgodilo januarja in decembra 2013, ter odkritje strehe na enem od laboratorijev junija 2013. Prav tako sta oba dosegljiva »zaradi potrebe prihoda na delo v primeru vse pogostejših naravnih nesreč«, kot so bile poplave januarja 2013 in oktobra 2014, nepredvidenih okvar, na primer popravilo zapornice za dovoz na parkirišče, ter rednega zimskega čiščenja snega pred fakulteto.

Od januarja do maja 2013 sta dodatek za stalno pripravljenost, skupno v povprečju 270 evrov na mesec, prejeli tudi čistilki »za prihod na delo zaradi čiščenja objektov in okolice zaradi elementarnih nesreč ali drugih nepredvidljivih dogodkov, kot je na primer izliv vode«.

FF: pol jih dodatek že vrača

Dodatek za stalno pripravljenost je v letu 2013 izplačevala tudi filozofska fakulteta. Deset posameznikov je skupno dobilo dobrih 33.500 evrov. Toda v nasprotju z drugimi so ga pri njih nekateri že vrnili oziroma ga še vračajo. Tako je, kot je mogoče razbrati iz odgovorov, zahteval inšpektorat. Sicer pa je novo vodstvo fakultete z dekanjo Branko Kalenič Ramšak na čelu konec leta 2013 omejilo prejemanje dodatka. Izgubili so ga vsi razen vodij računalniškega centra in gospodarsko-tehničnega sektorja, od marca lani pa ga je prejel še strokovni delavec za zdravje in varstvo pri delu. Od maja letos, ko so bili obveščeni

Page: 9

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 1256 cm²

3 / 3

o inšpekcijskem nadzoru, dodatka ne prejema nihče več.

Največji dodatek za stalno pripravljeno je leta 2013 dobil tedanji dekan Andrej Černe. Od januarja do septembra je imel mesečno poleg redne plače slabih 950 evrov dodatka. Po trditvah fakultete je bil v tem obdobju v stalni pripravljenosti 2088 ur, kar je 232 ur na mesec. Torej, če štejemo tudi konce tedna, vsak dan več kot sedem ur in pol. Nekdanji dekan dodatek že vrača, ga pa ne vrača tajnica, saj so se na inšpektorski zapisnik v tem delu, kot tudi v delu, ki se nanaša na izplačila za strokovne oziroma tehnične delavce, pritožili. Tajnica je sicer od januarja do oktobra prejela povprečno 768 evrov dodatka na mesec. Formalno je bila stalna pripravljeno na fakulteti uvedena decembra 2009 »zaradi izkušenj z vlomi, vandalizmom, kraji, drogo in drugimi nepredvidenimi dogodki«. Po njihovih pravilih je moral biti tak zaposleni na fakulteti najkasneje v dveh urah.

Kdo bo odgovarjal?

Fakulteta za družbene vede je v letu 2013 dodatek izplačala osmim posameznikom, skupno dobrih 11 tisoč evrov. Od takrat ga v okviru izvajanja sanacijskega načrta ne dodeljuje več. Trdijo, da je bilo izplačevanje dodatka usklajeno z nalogami in obveznostmi delov-

nih mest, ki se nanašajo predvsem na stalno dosegljivost in hitro odzivnost ter izvedbo izrednih nalog zaposlenih tudi zunaj delovnega časa. Kakšnih na primer? Je med njimi tedanji dekan Bojko Bučar? Kdo sta še druga dva visokošolska učitelja, ki sta dodatek prejela do februarja? Za kaj natančno? Tudi ta vprašanja so ostala neodgovorjena.

Vse druge fakultete so leta 2013 izplačale po manj kot 10 tisoč evrov dodatka za stalno pripravljeno. Fakulteta za šport je petim zaposlenim dodelila skupno 7500 evrov. Pet visokošolskih učiteljev na fakulteti za matematiko in fiziko je dobilo skupno slabih sedem tisočakov, enemu vodji na fakulteti za elektrotehniko je pripadlo skupaj 2822 evrov.

Vsa pravila so za vse članice ljubljanske univerze enaka, zanimivo, da si dodatek izplačujejo samo nekatere. Le kaj bo na to reklo vodstvo univerze? Kaj preostalih 15 članic? Kaj vlada, ki ima v upravnem odboru univerze svoje predstavnike? Kaj inšpektorat? Kaj morda računsko sodišče? In kaj informacijski pooblaščenec, ker so fakultete pri svojih odgovorih na vprašanja, ki so v interesu javnosti, tako nejasne? Ko bi vsaj kdo kaj.

tina.kristan@delo.si

60

zaposlenih na ekonomski fakulteti je leta 2013 prejela dodatek za stalno pripravljeno

16

visokošolskih učiteljev ekonomske fakultete je v povprečju vsak mesec dobivalo ta dodatek

768

evrov bruto dodatka je od januarja do oktobra 2013 prejela tajnica filozofske fakultete

528

evrov na mesec v letu 2013 pa tajnik ekonomske fakultete

7,5

ure na dan je bil od januarja do septembra 2013 v stalni pripravljenosti dekan filozofske fakultete

In krog je sklenjen

Bila je kriza in sredstva za visoko šolstvo in znanost so se zmanjševala. Kljub temu so šefi nekaterih fakultet sebi in svojim zaposlenim ta isti čas izplačevali dodatek za stalno pripravljenost (nekateri si ga še). Ta je določen kot »dosegljivost javnega uslužbenca zaradi potrebe prihoda na delo zunaj njegovega delovnega časa«. Iz tega je mogoče razumeti, da vodstvu fakultete ta dodatek ne pripada, če se popoldne oglasi na klic, ki zazvoni po vsej verjetnosti na službenem telefonu. Delovni čas posameznikov, ki se odločijo, da bodo sprejeli odgovorno funkcijo, kakršna je tudi dekanovanje, se najverjetneje ne konča minuto čez četrto uro popoldne.

Tina Kristan
o dodatku za stalno pripravljenost na ljubljanski univerzi

Visokošolski učitelji, ki opravljajo zdravniško in veterinarsko dejavnost, so lahko v stalni pripravljenosti, piše v pristojnih zakonih. Medtem ko zakon o visokem šolstvu tega dodatka ne pozna. Kljub temu ali morda prav zato so se ekonomisti

odločili, da bodo kar sami napisali pravilnik o stalni pripravljenosti delavcev na njihovi fakulteti.

Univerza je imela čas, da po tiho uredi izplačevanje dodatka. Ni. Za bes javnosti bo zdaj kriv inšpektorat.

V pravilniku je lahko napisano kaj, kar je za nemoteno in uspešno delo fakultete nujno.

Javnost tega ne ve, saj ga fakulteta noče predstaviti. Možnih odgovor na vprašanje, zakaj ne, je več. Prav gotovo pa s tem ne prispeva k transparentnosti svojega delovanja. Rada pa o pomenu tega razpravlja.

Za trenutek lahko tudi sklenemo, da je izplačevanje tega dodatka res nujno. Ker je naravnih nesreč, kot pravijo, vse več, nepredvidljivo se kradejo žlebovi, odkrivajo se strehe, treba je skidati sneg. Ali pa, ker da se morajo nujno takoj odzvati na potrebe katerega od deležnikov, tudi tujih partnerjev, v smislu vnaprej nenačrtovanih in urgentnih svetovanj, mnenj in podobno. Zato je, na primer, na eni fakulteti v enem mesecu (ne vse dni) v stalni pripravljenosti moralo biti vsaj 16 visokošolskih učiteljev, tajnik, dva njegova pomočnika in še 25 drugih delavcev. Gotovo se dogaja nekaj izrednega. Le davkoplačevalci tega ne vedo.

Vedela pa je Univerza v Ljubljani. In to dopuščala.

Tako kot je univerza že leta 2009 v reviziji na fakulteti za upravo ugotovila številne nepravilnosti, tudi pri izplačevanju honorarjev. Pet let in pol je imela časa, da to na ravni celotne univerze uredi po tiho. Ni! Zato je Supervizor, ki je marca letos pokazal številne anomalije na tem področju, zdaj kriv za bes javnosti. In menda tudi za zmanjšanje ugleda nekdanje ministrice za izobraževanje Stanke Setnikar Cankar.

Prav tako je univerza imela čas, da uredi izplačevanje dodatka za stalno pripravljenost. Tega ni storila! Zdaj bo tisti, ki bo kriv za bes javnosti, verjetno inšpektorat. Ta namreč sporoča, da si določene fakultete dodatka ne bi smele izplačevati. Med njimi, kot kaže, tudi ekonomska, in to tudi v času, ko ji je dekanoval sedanji minister za finance Dušan Mramor, v njegovi vodstveni ekipi pa je bila tudi Maja Makovec Brenčič, zdaj ministrica za izobraževanje. Torej ministra, ki sta ključna za kakovostno visoko šolstvo v prihodnje. In ministra, ki sta po zakonu dolžna nadzirati delovanje sicer avtonomne univerze.